

VERSLAG RAADSCOMMISSIEVERGADERING RUIMTE EN WONEN

Datum: 15 november 2017
Plaats: oude raadzaal
Tijd: 17.00 – 19.00 uur

Aanwezig: mevrouw **K.W. van Doesen-Dijkstra (voorzitter, D66)**, de dames S.M. Brouwer (PvdA), P. Brouwer (GroenLinks), I.M. Jongman-Mollema (ChristenUnie), M.E. Woldhuis (100% Groningen), de heren B.N. Benjamins (D66), C.T. Schimmel (D66), J.P. Dijk (SP), M. van der Laan (PvdA), M. van der Glas (GroenLinks), M.D. Blom (VVD), W. Spoelstra (VVD), R. IJtsma (Stadspartij), H.P. Ubbens (CDA), A.P.M. Banach (Student en Stad), G.J. Kelder (Partij voor de Dieren)

Namens de griffie: mevrouw A. Weiland (commissiegriffier)

Namens het college: de heren P.S. de Rook (D66), R. van der Schaaf (PvdA)

Verslag: de heer J. Bosma (Notuleerservice Nederland)

A. ALGEMEEN DEEL

A.1. Opening en mededelingen

De voorzitter:

- Opent de vergadering om 17.00 uur en heet iedereen hartelijk welkom, in het bijzonder nieuw commissielid de heer Spoelstra.

A.2. Vaststelling verslag d.d. 4 oktober 2017

Het verslag wordt behandeld in de vergadering van 21 november 2017.

A.3. Vaststelling agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

A.4. Afspraken en planning

De lijsten worden behandeld in de vergadering van 21 november 2017.

A.5. Conformstukken

A.5.a. Herziening grondexploitatie Meerstad 2016 (raadsvoorstel 13 oktober 2017)

Het raadsvoorstel wordt als conformstuk geagendeerd voor de raad van 29 november 2017.

A.6. Ingekomen stukken

Er zijn geen vragen, opmerkingen of agenderingen.

A.7. Rondvraag

Mw. Jongman (ChristenUnie):

- Vindt het een gemiste kans dat de beloofde WKK-aansluiting juridisch en fysiek onmogelijk blijkt. Wat vindt het college hiervan? Kan er alsnog een gasloze oplossing komen? Wat zijn de gevolgen voor de gedane investeringen in de WKO?

Wethouder Van der Schaaf:

- Betreurt de situatie en verwacht dinsdag via de ontwikkelaar meer te kunnen melden. Aansluiting is niet verplicht.
- Geeft aan dat vrijwel alle gebouwen en complexen aangesloten zijn en worden, zoals de sporthal.

B. INHOUDELIJK DEEL

B.1. Actualisatie bouw- en grondexploitatie Grote Markt oostzijde, Groninger Forum (raadsvoorstel 20 oktober 2017)

Mw. Woldhuis (100% Groningen):

- Stelt dat niemand ten tijde en na het referendum scherp in beeld had hoe het eruit zou komen te zien.
- Herinnert dat door de crisis voor een financieel en fysiek gat werd gevreesd.
- Vindt het huidige plan financieel gezien aardig solide lijken.
- Plaatst vraagtekens bij het realisme van de bezoekersaantallen.
- Is benieuwd wanneer de schadepost van het hoekpand van de Poelestraat duidelijk wordt.
- Wil niet blijven hangen in het verleden en concludeert dat het minder kon.

Mw. Jongman (ChristenUnie):

- Dacht en denkt dat het Forum Groningen ten goede zal komen.
- Ziet het pand letterlijk verrijzen. Dat maakt de vraag naar concretere exploitatieplannen pregnanter.
- Vraagt of het schadebedrag van de NAM toereikend is.
- Kan meegaan in de scheiding van de bouw- en de grondexploitatie.
- Is het niet eens met het opnemen van de economische effecten in de monitor Binnenstad. Waarom is hiervoor gekozen? Het is belangrijk de effecten duidelijk te maken aan het publiek.

Dhr. Van der Glas (GroenLinks):

- Verwacht dat het Forum een trekker van formaat wordt en is blij dat de bouw opschiet.
- Blijft bij de wens op creatieve wijze meer groen op de Nieuwe Markt te realiseren, zoals geveltuinen bij Vrijdag.
- Brengt de motie Minder saai (2009) onder de aandacht. De ontwerpen kunnen nog wel spannender.
- Stemt in met de bouw- en de grondexploitatie en het aanvullende krediet.

Dhr. Banach (Student en Stad):

- Sluit grotendeels aan bij de vragen van de ChristenUnie.
- Vraagt hoe het mogelijk is dat de Friese vlag bovenop het Forum wapperde.

Mw. Brouwer (PvdA):

- Zette haar eerste schreden in de lokale politiek rond het referendum en is blij met de voortgang.
- Betreurt dat plannen voor waterstromen ingewikkelder blijken. Wanneer volgt een tussenstand en een vooruitblik? Is heroverweging van dit onderdeel nodig?

Dhr. IJtsma (Stadspartij):

- Hekelt dat na de luxe inrichting van afgelopen zomer er weer 5 miljoen euro bijkomt.
- Vraagt wanneer de raad zich uit mag spreken over het beeldbepalende WestCord Hotel.
- Blijft betreuren dat de raad instemde met de prestigieuze plannen.
- Is voor het opnemen van het wensdenken over de economische gevolgen in de monitor binnenstad.
- Wil weten waarom het geschil met het Feithhuis tot de Raad van State heeft moeten komen. Wat zijn de kosten van deze juridische zaak?

Dhr. Kelder (Partij voor de Dieren):

- Vindt het beeld te positief en verwacht niet de genoemde bezoekersaantallen. Bovendien zijn bibliotheekgebruikers niet per se betalende bezoekers.
- Verbaast zich dat er weer geld bij moet en vraagt zich af wanneer de maat vol is voor sommige fracties die een limiet hebben gesteld.
- Hoopt ongelijk te krijgen, dan wordt het Forum wel een boeiend gebouw met creatieve bedrijfjes en een gezonde exploitatie.

Dhr. Benjamins (D66):

- Constateert dat de missie van Comité Grote Markt Ja voltooiing nadert.
- Vindt het verrijzende gebouw mooi en indrukwekkend.
- Constateert dat de begrote bedragen waarschijnlijk volstaan en complimenteert de organisatie.
- Pleit voor een routetabel met financiële indicaties van de verschillende werkzaamheden en projecten aan de oostzijde in relatie tot het verdwijnen van bussen.

Dhr. Ubbens (CDA):

- Vraagt of resterende middelen van de bouwexploitatie naar het Stedelijk Investeringsfonds gaan.

Wethouder De Rook:

- Constateert dat het Forum in ander vaarwater verkeert wanneer de meest pittige vraag over een ludieke actie met een Friese vlag gaat, die vervangen is door een Groningse.
- Verwacht dat dit jaar nog het hoogste punt bereikt wordt. Er is en wordt heel hard aan gewerkt.
- Verwacht dat het unieke gebouw echt wat toevoegt aan de stad. Groningen laat mensen op een van

- de meest geavanceerde en moderne manieren kennismaken met actualiteit, taal, lezen en debat.
- Noemt het filmscherm op het dak met uitzicht een fantastische toevoeging.
 - Wijst erop dat de loop die het Forum zal genereren een grote impuls zal geven. De binnenstad wordt groter. Daarom investeert een aantal commerciële partijen ook.
 - Antwoordt dat de geraamde bezoekers nu al gehaald worden door de afzonderlijke instellingen.
 - Komt in het voorjaar terug op de exploitatie en de second opinion.
 - Stelt dat de bibliotheek op dit moment ook geen commercieel sluitende exploitatie heeft, de gemeente blijft investeren in deze belangrijke voorziening.
 - Legt uit dat commerciële partijen berekenen hoeveel voorbijgangers hun winkel zullen bezoeken en geld uitgeven. De bezoekersaantallen en uitgavepatronen zijn na de crisis naar beneden bijgesteld.
 - Licht toe dat het hoekpand volgens afspraak toegevoegd wordt aan de exploitatie op het moment dat de financiering rond is. Er ligt een afspraak met Merckt over betaling van grondprijzen waardoor het geen financiële consequenties heeft.
 - Is zich zeer goed bewust van het standpunt van sommige fracties dat er geen extra geld bij mag. Het is een mogelijkheid resterend geld uit de bouwexploitatie in te zetten voor het laten sluiten van de exploitatie. Er zijn verschillende manieren, het college komt met een voorstel.
 - Noemt de onderhandelingen met de NAM over en het aan de slag gaan met aardbevingbestendig bouwen een spannende fase. De bedragen lijken goed uit te komen en de reserve wordt iets versterkt, met dank aan het vele harde werk aan de kwaliteit van risicomanagement.
 - Stelt voor op dezelfde wijze terug te komen op de economische effecten bij de mogelijk laatste bouwexploitatie, maar ook om dit slim te combineren met het onderzoek bij de monitor Binnenstad.
 - Voert gesprekken met ontwikkelaars over geveltuinen, uiteindelijk is het aan hen.
 - Vindt de ontwerpen spannender dan eerst en toch recht doen aan het historisch karakter.
 - Heeft de intentie waterstromen met buffer te realiseren en komt met een alternatief voorstel mocht het technisch niet mogelijk zijn.
 - Bestrijdt dat er extra geld is gegaan naar de inrichting, het is noodzakelijk het gebouw goed in te richten.
 - Stelt dat de 5 miljoen euro niet extra middelen betreffen, maar de laatste begrote tranche.
 - Stelt voor met de griffie te overleggen over een handig moment om aan te geven hoe het college de combinatie voor zich ziet van werkzaamheden en het verdwijnen van bussen.
 - Legt uit dat het college het advies van de gemeentelijke commissie over het verzoek tot nadeelcompensatie van het Feithuis heeft overgenomen. De volgende stap is meteen in beroep gaan bij de Raad van State. Het college doet geen uitspraken lopende de procedure.

Het raadsvoorstel wordt als conformstuk geagendeerd voor de raad van 29 november 2017.

B.2. Evaluatie woonruimteverdeling en aanpassing huisvestingsverordening (raadsvoorstel 19 oktober 2017)

Dhr. Schimmel (D66):

- Sprak zich in het verleden al uit voor de experimenten en ziet geen reden in de brief van corporaties over loting om standpunten te wijzigen.
- Begrijpt dat regelgeving leidt tot uitzetting bij hennepplantages, maar vindt dit eigenlijk een dubbele vorm van straffen. Wat lost het op? Mensen komen vaak terecht in een andere sociale huurwoning.
- Pleit voor het mee mogen nemen van punten naar andere regio's om aan de vraag te voldoen.

Dhr. Van der Laan (PvdA):

- Ondersteunt goed wonen voor iedereen, keuzevrijheid en kortere wachttijden. Woonruimteverdeling is belangrijk om de bestaande koek eerlijk en goed te verdelen.
- Steunt het experiment met gezinnen en verbant hen niet naar Hoogezand.
- Vindt het idee punten mee te nemen interessant, maar blijft inzetten op het toegankelijk houden van de stad, ook voor gezinnen.
- Is niet voor het bestraffen van wenszoekers die gebruikmaken van het systeem zoals het is, alleen wanneer sprake is van ontwrichting door maatschappelijk onbetamelijk gedrag.
- Stemt in met het flexibel houden van doelgroepen en is tegen reserveren van woningen. Dit zou in overleg moeten gaan met organisaties als Kopland.

- Wil onderzoeken hoe doorstroming bevorderd kan worden, bijvoorbeeld met gerichte huurkorting voor verhuizende ouderen.

Dhr. Banach (Student en Stad):

- Kan zich vinden in het experiment betreffende wenszoekers.
- Vraagt ten koste van welke doelgroep het gaat om meer toe te delen aan gezinnen.
- Sprak uit loting een oneerlijk systeem te vinden, maar wil eventuele voorstellen van corporaties voor kleinschalige experimenten op hun merites beoordelen. Elders worden goede resultaten geboekt.

Mw. Brouwer (GroenLinks):

- Steunt het uitgangspunt de match tussen vraag en aanbod te verbeteren en in gesprek te gaan over de haalbaarheid van wensen.
- Stelt dat nieuwe kleinere woningen voor ouderen deels ook goedkoper zijn door lagere energielasten.
- Voelt voor een experiment met loting om de groep zonder urgentie met te weinig punten ook een kans te laten maken. Aanbieden tot rangorde 5 zou ook beperkt kunnen worden tot 3 of 4.
- Blijft het belang benadrukken van nieuwbouw voor sociale en middenhuurwoningen.

Dhr. Dijk (SP):

- Baalt ervan dat maatregelen nodig zijn om iedereen een geschikte huurwoning aan te kunnen bieden.
- Pleitte eerder voor een harde voorraad voor kwetsbare doelgroepen, ook om spreiding te bevorderen.
- Steunt de denkwijze wat betreft wenszoekers. Pittige maatregelen en bijbouwen zijn nodig.
- Vindt het logisch gezinswoningen alleen toe te wijzen aan gezinnen en niet aan alleenstaanden met veel punten.
- Gaat ervan uit dat partijen hun steun voor de motie tegen loting handhaven.
- Vraagt zich af wat er nieuw is aan de aanpak doorstroming bij ouderen te bevorderen.

Dhr. Spoelstra (VVD):

- Steunt de experimenten, die nodig zijn om doorstroming te bevorderen, wenszoekers te beïnvloeden en actief in te spelen op de opgave. De woningmarkt raakt aardig oververhit.
- Vindt het goed consequenties te verbinden aan het weigeren van een aangeboden woning.
- Waarschuwt dat het werken aan goede verdeling voor alle doelgroepen ertoe kan leiden dat niemand meer wordt voorgetrokken. Wat zijn mogelijk negatieve gevolgen van de experimenten?

Dhr. IJtsma (Stadspartij):

- Heeft geen moeite met de experimenten en is blij dat loting niet wordt toegestaan.
- Vindt dat woningzoekenden rustig moeten kunnen zoeken naar een geschikte woning.
- Vraagt zich af waarom niet eerder al gesprekken met veelweigerders gevoerd werden. Hoeveel mensen betreft het?
- Vraagt een toelichting op het experiment woningen eerder vrij toe te wijzen.
- Informeert of het plan is meer gezinswoningen bij te bouwen dan in de prestatieafspraken staat.
- Vindt het verkleinen van de huursprong interessant, maar wat zijn de financiële consequenties?
- Ziet niet hoe het experiment betreffende bijzondere doelgroepen tot meer woningen voor hen leidt.

Dhr. Ubbens (CDA):

- Steunt het actieve beleid om mensen en met name gezinnen sneller aan een woning te helpen.
- Blijft bij het standpunt tegen loting, gelukkig ligt er geen voorstel.
- Waarschuwt dat het voorrang geven aan urgenten hen de eerste keus geeft, waardoor de populaire woningen minder beschikbaar zijn voor mensen die gewoon op de wachtlijst staan. Dit kan de solidariteit en het draagvlak voor het urgentiesysteem ondergraven.

Mw. Woldhuis (100% Groningen):

- Is en blijft tegen loten, een experiment zal dat niet veranderen.
- Heeft moeite met het woord wenszoekers. Het is legitiem om een ander soort woning te willen.

Mw. Jongman (ChristenUnie):

- Steunt de experimenten, die het gevolg zijn van bezoeken aan corporaties en discussies.
- Hoopt dat de experimenten doorstromen bevorderen. Vergroten van aanbod volgt bij de Woonvisie.
- Wil gezinnen behouden en is positief over de aandacht hiervoor.
- Is benieuwd of de maatregelen meer opleveren. Er zijn 160 urgenten, maar ook 800 daklozen.

Dhr. Kelder (Partij voor de Dieren):

- Leest dat het bijna onmogelijk is om een huurwoning te krijgen, zeker voor gezinnen.

- Juicht toe bijzondere doelgroepen beter te spreiden.
- Kan zich vinden in het stemmen over een lotingvoorstel, dat wel duidelijke kaders moet krijgen.

Wethouder Van der Schaaf:

- Constateert brede steun voor de experimenten, die het resultaat zijn van een lange verkenning met corporaties en vele discussies met de raad.
- Probeert het schaarse aanbod zo goed mogelijk te verdelen met zoveel mogelijk draagvlak.
- Volgt de motie van de raad om geen voorstel over loting over te nemen. Het staat corporaties vrij de raad een voorstel te doen.
- Stelde loting de vorige keer voor omdat het een van de weinige manieren is mensen zonder urgentie, die al lang op de wachtlijst staan, toch een kleine kans te bieden.
- Licht toe dat voor deze groep al gerichte toewijzing plaatsvindt na vijf keer weigeren. Dat aantal zou omlaag kunnen en loting is een mogelijkheid, dat is aan de raad.
- Neemt kennis van het standpunt van D66 over het Hennepeconvenant. Er zijn voor- en nadelen.
- Denkt dat het wijzen op corporaties met korte wachtlijsten in de regio al kan helpen.
- Kan zich voorstellen bij de gemeentelijke herindeling het gesprek aan te gaan met corporaties, gemeenten en provincie over een eventueel regionaal woonruimteverdeelmiddel. In Amsterdam heeft dit overigens geleid tot nog meer druk op de stad.
- Vindt het hebben van wensen legitiem, de term wenszoekers bevat geen oordeel.
- Brengt eerst in beeld waarom mensen woningen weigeren om daarna pas sancties te overwegen. Het bestuurlijk overleg met corporaties beslist, voorbereiding vindt plaats in de werkgroep woonruimteverdeling.
- Antwoordt dat meer woningen toewijzen aan gezinnen ten koste gaat van alle andere woningzoekenden, waarschijnlijk relatief wat minder van jongeren.
- Meldt dat corporaties al huurkortingen geven wanneer ouderen naar een kleinere modernere woning verhuizen, dat compenseren zij met de hogere huuropbrengst van de vrijkomende woning. Er is een seniorenmakelaar.
- Gaat gericht toewijzen om spreiding te bevorderen van kwetsbare groepen, die ongeveer de helft van de urgenten uitmaken. Het klopt dat vrije keuze van urgenten het draagvlak kan verkleinen.

Het raadsvoorstel wordt als conformstuk geagendeerd voor de raad van 29 november 2017.

B.3. Strategische Koers Next City (collegebrief 3 november 2017)

Mw. Woldhuis (100% Groningen):

- Vindt de presentatie duidelijker dan het raadsvoorstel.
- Mist een streefaantal voor aantal inwoners in de toekomst. Dit is belangrijk om de juiste keuzes te maken en voorzieningen aan te passen. En welke doelgroep groeit het hardst?
- Kan bijna nergens op tegen zijn, maar heeft het gevoel dat het stuk achter de feiten aanloopt.

Dhr. Spoelstra (VVD):

- Ziet het als grote opgave om de leefbaarheid, aantrekkelijkheid en bereikbaarheid van de dynamische stad op peil te houden.
- Mist aandacht voor de landelijke en agrarische aspecten van de toekomstige heringedeelde gemeente. Naast Next City moet er aandacht zijn voor Next Countryside.
- Benadrukt het belang verantwoordelijkheid ook neer te leggen bij bewoners, om zo te komen tot de gewenste ontwikkeling van samenwerking en innovatie.
- Ziet veel handvatten in het conceptkader Burgerparticipatie. Wat wordt het straks concreet? De verwachtingen over en weer moeten helder zijn om in vertrouwen samen te werken.

Dhr. Van der Glas (GroenLinks):

- Herkent zich in de strategische koers.
- Ziet kansen met de nieuwe Omgevingswet er een schepje bovenop te doen, bijvoorbeeld door te streven naar nog schonere lucht dan er nu al is.
- Denkt dat de stad voorop kan lopen door energieneutrale of -leverende woningen de norm te maken.
- Vindt dat experimentele vormen van wijkdemocratie niet op zich moeten staan, maar ingezet moeten worden bij het participatieproces rond de Omgevingswet.

Dhr. Ubbens (CDA):

- Ziet het participatiekader als houvast voor het eerder en beter betrekken van bewoners en het verduidelijken van onderlinge verwachtingen. Ook biedt het de raad een kader om achteraf een oordeel te vellen over een traject, want discussies daarover zijn niet te voorkomen.
- Verwacht dat het participatiekader aangepast moet worden, omdat de Omgevingsvisie ook een levend document is.
- Is blij dat er iets meer aandacht is voor de relatie met het ommeland. In het verzorgingsgebied wonen meer dan een half miljoen mensen. De stad moet ook bereikbaar blijven vanaf het platteland, alleen inzetten op fiets en OV is dan te makkelijk.
- Is benieuwd hoe de gemeente gaat bepalen wanneer autoverkeer noodzakelijk is. Wordt de stad alleen bereikbaar met de auto voor mensen die veel kunnen en willen betalen?
- Kan zich betaald parkeren voorstellen in de binnenstad, maar niet in Ten Boer of in dunbevolkte wijken aan de randen van de stad.
- Roept op in gesprek te gaan met Ommelanders, als dat al niet gebeurt.

Dhr. Van der Laan (PvdA):

- Denkt dat de vorige structuurvisie er goed in geslaagd is talent aan de stad te binden met gevolgen voor huurprijzen. De bruisende stad moet voor iedereen bewoonbaar zijn, ook de binnenstad. Daarom moeten ook daar veel betaalbare huurwoningen beschikbaar zijn.
- Stelt voor een paar casussen te bespreken aan de hand van het nieuwe participatiekader. Het is lastig achteraf te beoordelen of onvrede alleen de uitkomst of ook het proces betreft.
- Vraagt wat het college gedaan heeft om een breed publiek te betrekken en of die opzet geslaagd is.

Dhr. Kelder (Partij voor de Dieren):

- Is blij dat de woningbouwopgave op verschillende manieren wordt aangepakt.
- Vraagt of versneld ontwikkelen van het Suikerunieterrein consequenties heeft voor afspraken met huidige gebruikers als EM2.
- Vindt het riskant Meerstad te verstedelijken, het zou een groen gebied zijn.
- Steunt de transformatie van bedrijventerreinen naar gemengde bestemmingen.
- Wil per project aanzien of nieuwbouw versneld moet worden. De compacte stad lijkt omhoog te gaan, ook om groen te behouden.
- Juicht faciliteren van duurzame groei toe. Verdichting moet samengaan met intensief groen.
- Steunt het rekening houden met leefbaarheid bij nieuwbouw door parkeren zoveel mogelijk op eigen terrein te regelen, groencompensatie aan te scherpen en oog te hebben voor klimaatverandering.
- Is voor het inzetten op OV, hubs en vervoer op elektriciteit en waterstof.

Mw. Jongman (ChristenUnie):

- Is blij dat bij toekomstige beroepen niet alleen futuristische functies staan, maar ook gewoon kok.
- Ziet het dilemma tussen groei en leefbaarheid. Het is belangrijk te bepalen waar groei plaatsvindt.
- Kan zich vinden in het conceptkader Burgerparticipatie. Sommige initiatiefnemers moeten scherp getoetst worden op het naleven hiervan.
- Is benieuwd hoe de stad echt betrokken wordt op een goede aansprekende manier.

Dhr. Benjamins (D66):

- Was chagrijnig vanwege het ontbreken van kaders voor het Stedelijk Investeringsfonds en al wat tevredener met de eerste opzet.
- Benadrukt het belang van bereikbaarheid en onderwijs, met name ook onderwijshuisvesting.
- Kan akkoord gaan met het participatiekader.
- Is benieuwd of er al gebieden in beeld zijn voor kleinschalige pilots.
- Vindt het een goed uitgangspunt sportvoorzieningen in de wijken te houden.
- Sluit aan bij CDA en VVD wat betreft het ommeland.
- Is voor gemengde wijken, maar voelt niet voor een heel strak minimumpercentage sociale en middenhuur om wijken gemengd te houden.

Dhr. Banach (Student en Stad):

- Kan zich vinden in het prachtige visiedocument met de vijf opgaven.
- Vindt juist dat Groningen niet achter de feiten aanloopt. De stad ageert in plaats van te reageren.
- Onderschrijft de vraag hoe groeiend Groningen leefbaar te houden. Het is goed dat het document ook inzet op werk en talentonderwijs op alle niveaus.

- Is altijd huiverig bevoegdheden over te hevelen, maar ziet het participatiekader met plezier tegemoet.

Dhr. Dijk (SP):

- Merkt dat iedereen proefballonnetjes oplaat en doet dat ook maar.
- Wil commercialisering van de woningmarkt tegengaan met een streng regulerende overheid, die harde regels opstelt en het liefst panden overneemt.
- Wil voorkomen dat Groningen Amsterdam achterna gaat, waar mensen de stad uitgejaagd worden.
- Merkt de laatste jaren dat er veel wijken zijn die schreeuwen om wijkvernieuwing.
- Voelt wel voor een minimumpercentage sociale huur als streven.
- Concludeert dat geothermie een kansloze exercitie lijkt te worden en wil dat alle partijen met een alternatief plan komen om gasloze energieneutrale woningen te bereiken.
- Roept op tot een brede discussie over parkeren en publieke ruimte, anders verspreidt betaald parkeren zich als een olievlek over de stad. Een oplossing per wijk werkt niet.
- Vraagt extra aandacht voor het helpen aan een baan van lageropgeleiden, bijvoorbeeld via een basisbaan. Anders groeit de tweedeling in de stad verder.

Dhr. IJtsma (Stadspartij):

- Vindt het document beter uitgewerkt dan het concept, al blijft het vol beloftes staan waardoor het resultaat alleen maar kan tegenvallen. De duurzaamheidsopgave is alleen maar moeilijker geworden.
- Is tegen de compacte stad. Het is een verouderd idee. Versnelling van Suikerunieterrein en Meerstad zal een deel van de opgave opvangen.
- Benadrukt het belang van goede OV-verbindingen tussen wijken onderling en met de binnenstad.
- Steunt het participatiekader en hoopt dat inwoners beter geactiveerd worden als het erop aan komt.
- Wenst de wethouder plezier en succes bij het gesprek met senioren over Next City.

Wethouder Van der Schaaf:

- Kijkt tevreden terug op de ochtendsessie over de Omgevingswet. De keus voor hoge leefkwaliteit als uitgangspunt wordt breed gedragen.
- Benadrukt het belang van inclusiviteit van de bruisende stad, duurzaamheid, klimaatadaptatie, gezondheid, economische vitaliteit en werkgelegenheid, die mee moet groeien.
- Stelt dat de stad plek zal moeten vinden voor 20.000 extra woningen en ook voor extra banen. De energierevolutie heeft enorme invloed, ook op bestaande bebouwing. Dit biedt kansen ook andere thema's aan te pakken.
- Kan niet voorspellen hoeveel inwoners Groningen in 2035 zal tellen. Van belang is vooral dat de stad adaptief is en verschillende scenario's klaar heeft. Groei is geen doel op zich, maar moet wel op een goede manier gefaciliteerd worden, met oog voor kwaliteit en werkgelegenheid.
- Gebruikt de handvatten die de Omgevingswet biedt voor participatie. Zeggenschap is erg belangrijk.
- Vindt het terecht dat aandacht wordt gevraagd voor het ommeland, zeker met het oog op de herindeling.
- Heeft begin 2018 weer een discussie met omliggende gemeenten en maatschappelijke partners over Next City. In het kader van de Regiovisie vonden ook veel gesprekken plaats.
- Heeft intensief contact met Ten Boer om te zorgen dat de visies goed op elkaar passen.
- Neemt de compacte stad als uitgangspunt. Steden die kiezen voor compacte dichte bewoning zijn populair en scoren hoog op leefbaarheid, inclusiviteit en verbindingen.
- Wijst op het voorbeeld van Vancouver, waar hoogbouw gepaard gaat met een hoge waardering van leefbaarheid. Slimme hoogbouw kan leiden tot meer groen, leefbaarheid en vitaliteit.
- Wil Vancouver niet kopiëren, maar Groningen kan zich met behoud van eigenheid wel laten inspireren.
- Antwoordt dat de versnelde ontwikkeling van het Suikerunieterrein niet het voorterrein betreft waar EM2 zit. Het is niet strijdig met afspraken met gebruikers.
- Legt uit dat Meerstad een groenstedelijk milieu biedt met voorzieningen op stedelijk niveau, maar ook een groen en met name blauw karakter. Het is niet de bedoeling de openheid vol te bouwen.
- Stelt dat de Omgevingswet ook zekerheid en duidelijkheid biedt aan bewoners en ondernemers die wat willen.
- Ziet dat de Groningse aanpak van jongerenhuisvesting in veel studentensteden navolging vindt en zich langzamerhand begint uit te betalen.

- Gaat niet een minimumpercentage sociale en middenhuur opleggen aan bestaande wijken, die historisch zo gegroeid zijn, wel bij nieuwe locaties. Dit wordt per bouwplan besproken.
- Is het ermee eens dat de discussie over autobereikbaarheid, parkeren en openbare ruimte breed gevoerd moet worden.
- Wijst op de aanpak van het Oosterhamriktracé als voorbeeld van aandacht voor autobereikbaarheid.
- Gaat gericht met bepaalde groepen in gesprek, zoals politieagenten, verpleegkundigen en ouderen om te voorkomen dat alleen bepaalde groepen afkomen op de succesvolle lezingen.
- Komt later terug op het Stedelijk Investeringsfonds.
- Stelt dat de vraag naar voorzieningen toeneemt bij groei, ook naar onderwijshuisvesting. Dit hangt inderdaad samen met bereikbaarheid.
- Komt terug op de pilots bij de Omgevingswet wanneer deze aan de orde zijn.

De voorzitter sluit de vergadering onder dankzegging om 19.00 uur.